herpy

PILGIFTFROSKER

Bocas Poison Frog

Andinobates claudiae

Andinobates claudiae ble beskrevet som den minste pilgiftfrosken: voksne dyr måler bare omtrent 13 mm. Den lever i løvlaget i lavlandsskog i Bocas del Toro i det nordvestlige Panama, både på øyene og på fastlandet. Arten er truet, og det finnes nesten ingen kunnskap om stell og hold.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Ranitomeya claudiae*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**13 mm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskap	**Ingen** Oppdrettede dyr. Viltfangede dyr kan beholde giften lenge
Vanskelighetsgrad	**Ekspert**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-25 °C**
Temperatur, natt	**19-22 °C**
Luftfuktighet	**80-100 %**
Vann	**Ingen vannskål**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetrollene bæres til vann**
Egglegging	**På bakken**
Egg per legging	**1-8**
Larvetid	**60-80 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Ferdigfôr**
Yngelpleie	**Bærer rumpetrollene**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
IUCN	**Sterkt truet (EN)**

Om arten

Andinobates claudiae ble beskrevet i 2000 av Karl-Heinz Jungfer, Stefan Lötters og Dirk Jörgens som *Dendrobates claudiae* og ble senere ført under *Ranitomeya*, helt til slekten *Andinobates* ble opprettet i 2011. Arten er oppkalt etter Claudia Noel Vlasimsky.

Den ble beskrevet som den minste kjente pilgiftfrosken. Voksne dyr måler omtrent 13 mm fra snute til kloakk, og hunnene er ikke større enn hannene. Arten er mørkebrun med en hvitaktig linje langs overleppen og smale, kremhvite linjer langs sidene. Buken er svart med lyse, gråhvite flekker. Hannens kall er en svak summing.

Arten hører til samme gruppe som *Andinobates minutus* og *Andinobates fulguritus* og ble tidligere forvekslet med *A. minutus*. Eldre funn av *A. minutus* fra Bocas del Toro hører til *A. claudiae*.

Som hos andre pilgiftfrosker tar frosken i naturen opp alkaloider fra føden. Hudgiften er ikke undersøkt for arten. Oppdrettede dyr som lever av fôrdyr fra kultur, får ikke giften. Dyr fra naturen bør behandles som giftige, og hendene vaskes etter kontakt.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

Utbredelse og leveområde

Andinobates claudiae er endemisk i Panama og finnes bare i provinsen Bocas del Toro i det nordvestlige hjørnet av landet, ved grensen til Costa Rica. Den er kjent fra øyene Isla Colón, Isla Popa, Isla Bastimentos og Cayo Agua og fra flere steder på fastlandet, blant annet i åslandet foran Cordillera de Talamanca.

Arten lever 5-145 m over havet. Bastimentos nasjonalpark er det eneste vernede området innenfor utbredelsen.

> **Naturlig utbredelse:** Panama.

LEVEOMRÅDE

Leveområdet er fuktig lavlandsskog ved Panamas karibiske kyst. Frosken er jordlevende og dagaktiv og lever i løvlaget, også i tett kratt med et lag av nedfalne blader. Den lever side om side med *Oophaga pumilio* og *Phyllobates lugubris*.

Eggene legges på bakken, og når de klekkes, bærer en av de voksne rumpetrollene opp til små vannsamlinger i planter.

Arten er truet av avskoging for jordbruk, særlig på fastlandet. Den samles trolig også inn ulovlig for dyrehandel, men omfanget er ikke kjent.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Stell

TERRARIET

Det finnes nesten ingen kunnskap om stell og hold av *Andinobates claudiae*. Stellet bygger på leveområdet: varm, fuktig lavlandsskog med regn mesteparten av året og et tykt løvlag. *Oophaga pumilio* og *Phyllobates lugubris* lever i de samme skogene og har lignende krav, og *Andinobates minutus* er en nær slektning. Tallene for stell og avl er lånt fra *Ranitomeya imitator*, en liten og godt kjent pilgiftfrosk fra regnskog.

Et par kan holdes i et terrarium på 45 × 45 × 45 cm. Bunnen bygges av et dreneringslag av leca-kuler, et nett eller en fiberduk over og et lag fuktig, drenerende jord. Oppå legges litt mose og et tykt lag løv, som er artens naturlige leveområde og gir skjul. Levende planter holder fuktigheten og bidrar til å holde terrariet rent, og bromelier gir vannsamlinger til rumpetrollene. Spretthaler og isopoder i bunnen spiser rester og muggsopp.

Froskene og fôrdyrene deres er veldig små, så lokk og ventilasjon må være helt tette med fint nett.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal være 22-25 °C og natten 19-22 °C. Temperaturen må ikke ligge over 27 °C i lengre tid, og over 29 °C er farlig, så terrariet må ikke stå i sol eller tett på en varmekilde. Det skal ikke være noe varmepunkt.

I et vanlig oppvarmet rom er ekstra varme sjelden nødvendig. Det er ingen vinterdvale, fordi klimaet i utbredelsesområdet er jevnt året rundt. Et digitalt termometer med maks- og min-visning viser om temperaturen svinger for mye.

Les mer: Vinterdvale og årstider

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal være 80-100 %. Spray terrariet 1-2 ganger om dagen med regnvann eller osmosevann, slik at løvet holdes fuktig, eller bruk et regnanlegg på timer. Bunnen skal være fuktig, men aldri stå under vann.

Lav luftfuktighet er raskt farlig for en så liten frosk, særlig hvis den ikke kan søke inn i fuktig løv. Sørg samtidig for litt luftskifte, for stillestående, mettet luft gir muggsopp.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

VANN OG VANNKVALITET

De voksne froskene trenger ingen vannskål; de får vann gjennom huden fra spraying og det fuktige løvet. Til avl skal det være små vannsamlinger som rumpetrollene kan bæres til: bromelier med vann i bladaksene eller små beholdere med 1-3 cm vann.

Bruk regnvann, osmosevann eller avklorert springvann. Amfibier tar opp stoffer gjennom huden, så såpe, rengjøringsmidler og klor skal holdes unna terrariet.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og lever i skygge på skogbunnen. LED-belysning i omtrent 12 timer om dagen er nok til plantene. UVB er ikke nødvendig; et svakt UVB-lys i Ferguson-sone 1 kan brukes hvis det er rikelig med skygge.

Lyset må ikke varme opp terrariet, og LED gir minst varme. Plantene må ha nok lys til å gro, slik at løvlag og mose holder seg sunne.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Andinobates claudiae er så liten at fôrdyrene må være de minste som finnes: spretthaler, små vingeløse bananfluer (*Drosophila melanogaster*) og små isopoder. Selv vanlige bananfluer kan være for store. I naturen lever pilgiftfrosker av små maur og midd.

Fôr daglig med en liten mengde, slik at mesteparten er spist i løpet av noen få timer. Pudre fôrdyrene med kalk og vitaminer; et tilskudd ved hver fôring er det vanlige for pilgiftfrosker. Fôrkulturene må være i gang før froskene kommer, for så små frosker tåler ikke å gå sultne.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Arten er dagaktiv og holder seg i løvlaget og ved skjulestedene. Hannene kaller fra faste steder og forsvarer området sitt, så holdformen er et par. Flere hanner i samme terrarium gir stress og kamper.

Froskene skal ikke håndteres. Huden er tynn og følsom, og såpe eller krem på hendene kan skade dem. Skal de flyttes, bruk en liten beholder med fuktig mose.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnene er like store og ligner hverandre. Hannene har spalter i munnbunnen til kvekkesekken, som hunnene mangler, og bare hannen kaller. En hunn med egg er tydelig rundere. Alderen ved kjønnsmodenhet er ikke dokumentert; *Ranitomeya imitator* blir kjønnsmoden ved 5-8 måneder.

PARRING

Paringen er ikke beskrevet for arten. Hos de nærmeste slektningene finner hannen et egnet sted til eggene og fører hunnen dit, og eggene legges i løvlaget. Et par i et stabilt, fuktig terrarium med rikelig fôr og ro er den beste rammen. Regn fra et regnanlegg kan sette i gang kallingen.

EGG OG RUMPETROLL

Eggene legges på bakken. Når de klekkes, bærer en av de voksne rumpetrollene opp til små vannsamlinger i planter, f.eks. bromelier.

Antallet egg er ikke dokumentert, og 1-8 egg er sannsynligvis i overkant for en så liten frosk. Tas rumpetrollene bort, holdes de hver for seg i små beholdere, fordi de ellers kan spise hverandre. De fôres med fint rumpetrollfôr i små porsjoner, og vannet skiftes jevnlig.

METAMORFOSE

Klekke- og larvetiden er ikke dokumentert for arten. Hos *Ranitomeya imitator* klekkes eggene etter 1-2 uker, og rumpetrollene forvandles etter 60-80 dager, avhengig av temperatur og fôr.

Når forbena kommer fram, slutter rumpetrollet å spise. Legg et stykke kork på vannet eller senk vannstanden, slik at den lille frosken kan krabbe opp, og flytt den til en beholder med fuktig mose og løv.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungene er bare noen få millimeter lange og skal ha de minste spretthalene og nyklekte bananfluer hver dag, pudret med kalk og vitaminer. Hold dem i en liten beholder med fuktig mose, løv og mange skjul, slik at fôret er lett å finne. Oppdrett er ikke dokumentert for arten, så rådene er de samme som for andre små pilgiftfrosker.

Helse og vanlige feil

Arten er ikke dokumentert i fangenskap. Typiske problemer hos små pilgiftfrosker er:

- Overoppheting: sløvhet og dødsfall, særlig over 29 °C.
- Uttørking, fordi små frosker mister vann raskt.
- Mangel på kalk og vitaminer ved ensidig kost; bruk tilskudd.
- Sult, hvis fôrdyrene er for store eller kulturene svikter.
- Sopp- og bakterieinfeksjoner i et vått terrarium uten luftskifte.
- Parasitter hos viltfangede dyr.

En frosk som sitter stille i dagtimene, går ned i vekt eller får rødlig hud, skal til en veterinær med kunnskap om amfibier.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.